

**Stanowisko Związku Miast Polskich
w sprawie projektu Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030**

Związek Miast Polskich pozytywnie zaopiniował przyjętą przez rząd **Strategię na rzecz odpowiedzialnego rozwoju**, w tym zwłaszcza jej drugi filar „Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony”, który formułuje ważne priorytety dotyczące polityki miejskiej. Dlatego też **pozytywnie opiniujemy** projekt KSSR 2030, która rozwija te priorytety.

Projekt zawiera jednak kilka zapisów, których korekta wydaje się uzasadniona, zwłaszcza że dotyczy pełnego uwzględnienia priorytetów SOR w tej Strategii:

1. Strategia wymaga **uelastycznienia** we wszystkich tych fragmentach, gdzie wymienia konkretne miasta i konkretne obszary w formie zamkniętych list. Pragniemy zwrócić uwagę, że bardzo ważne opracowania prof. P. Śleszyńskiego, które stanowiły punkt wyjścia przy pracach nad SOR, powstały kilka lat temu, opierając się na wartościach przyjętych wskaźników z tamtego okresu. Należy zaznaczyć, że w międzyczasie wartości te podlegały zmianom, których dynamikę odzwierciedlają zarówno kolejne prace tego samego autora jak i przede wszystkim udostępnione w roku 2018 przez GUS atlasy statystyczne wszystkich województw. Opracowania te obrazują nie tylko zmiany przyjętych 3 lata temu wskaźników, ale także pozwalają na wskazanie jeszcze kilku innych zmiennych, które obrazują utratę funkcji społeczno-gospodarczych przez miasta i gminy, a ponadto korygują zarysowane wtedy na mapie granice obszarów trwale zmarginalizowanych. Wskazanie konkretnych miejsc, w tym dot. **Programu 2020+**, w których proponujemy odpowiednie zmiany, jest zawarte w załączonej tabeli.

2. Strategia podkreśla kluczową rolę koordynacji i współdziałania dla rozwoju różnych jednostek i instytucji w wieloszczeblowym systemie zarządzania publicznego. Strategia zakłada bardziej precyzyjne dobieranie działań ukierunkowanych terytorialnie, wykraczając poza utrwalone schematy myślenia i administracyjnie podporządkowane podziały kompetencyjne. Jednym z narzędzi, które zasługują na szczególne wyróżnienie, są **porozumienia terytorialne**, oparte na współpracy samorządów lokalnych i innych interesariuszy polityki rozwoju. Silnie wspierając to rozwiązanie podkreślamy, że również ono wymaga **elastycznego** podejścia krajowych i regionalnych koordynatorów polityki rozwoju, ponieważ kształtowane oddolnie partnerstwa terytorialne obejmą obszary nie zawsze pokrywające się dokładnie z mapami zawartymi w SOR, a ich strategię rozwoju uwzględniają - obok wskaźników wskazanych w SOR, także inne wskaźniki, ważne z punktu widzenia rozwoju danego terytorium. Przykładowo można tu podać obszar objęty strategią Sudety 2030 czy strategią rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

3. Opracowane przez GUS atlasy poszczególnych regionów pozwalają na wskazanie licznych różnicowań terytorialnych w każdym z województw. Różnicowania występujące w regionach zaliczanych przez Eurostat do regionów przejściowych są szczególnie istotne, ponieważ rodzą poważne skutki w zakresie możliwości wsparcia podregionów słabiej rozwiniętych. Analiza tych różnicowań w województwie mazowieckim przyniosła pożądany skutek - **korektę podziału statystycznego**, która pozwoli na dalsze wspieranie rozwoju w słabiej rozwiniętych subregionach Mazowsza. Uważamy, że podobna analiza musi być pilnie przeprowadzona dla województwa dolnośląskiego, które dołącza do regionów przejściowych, a także dla tych województw, które w najbliższym czasie uzyskają ten status.

4. W strategii nie znajduje odpowiedniego uwzględnienia priorytet SOR dotyczący **wykorzystania potencjału aglomeracji**¹. Uważamy, że problem **zrównoważonego rozwoju aglomeracji miejskich** (w tym metropolitalnych), spośród których tylko GZM uzyskała ustawowe narzędzia do koordynacji rozwoju, wymaga stworzenia podobnych narzędzi dla innych aglomeracji. W tym celu niezbędne jest uzupełnienie rozdziału 3 w dziale **System realizacji KSRR** o odpowiedni program rozwoju aglomeracji (znacznie rozszerzony program ZIT PLUS).

Gdańsk. 18 stycznia 2019 r.

Za Zarząd

Zygmunt Frankiewicz
PREZES ZWIĄZKU

---

¹ Kierunek interwencji **3.2. Pełniejsze wykorzystanie potencjału największych polskich aglomeracji** w rozdziale dotyczącym zrównoważonego rozwoju terytorialnego (ss. 192-193)